
ГЛАВА 29 – ФИНАНСОВИ И БЮДЖЕТНИ РАЗПОРЕДБИ

ИСТОРИЯ И ПРИНЦИПИ

Бюджетът на ЕС се базира на чл. 268 - 280 от Договора за Европейската общност (ДЕО), Правилника за бюджета, договореностите между институциите и редица решения и заключения на Европейския съвет.

Целта на тази глава е гарантиране на точното, срочно и коректно превеждане на вноската на страните-членки в бюджета на Общността при спазване на определените правила. Тези вноски имат данъчен характер за страните.

Съгласно ДЕО Бюджетът на ЕС следва да отговаря на следните принципи:

- Единство на бюджета (чл. 199 ДЕО) – всички приходи и разходи на общността трябва да бъдат събрани в един документ.
- Универсалност на бюджета (чл. 4 и чл. 7 от Правилника на бюджета) се отнася до две правила: първото правило определя, че бюджетният приход не следва да бъде разпределен към конкретно разходно перо, а съгласно второто – всички приходи и разходи трябва да бъдат заложи в бюджета, без да се изравняват.
- Ежегодност на бюджета (чл. 199, чл. 202, чл. 203 от ДЕО) – бюджетните операции трябва да са свързани с една бюджетна година. Така се улеснява контролът на дейностите на изпълнителната власт на общността. При прилагане на този принцип следва да се отчете нуждата от участие в многогодишни програми, което определя размера на бюджета. За да се изпълнят тези две изисквания, се въвеждат диференцирани суми за поети задължения и извършени плащания. Сумите за поети задължения включват равностойността на поетите задължения в рамките на финансовата година за операции, които ще бъдат извършени за период, надхвърлящ финансовата година. Сумите за извършени плащания покриват разходите по сумите, предвидени в бюджета за поети задължения по време на финансовата година или предходни финансови години. Недиференцираните суми от друга страна следва да покриват операции, за които да е поето задължение и извършено плащане в рамките на една бюджетна година.
- Изравняване на бюджета – този принцип изисква приходите за една финансова година да са равни на сумите за плащане за тази година. Бюджетният дефицит не бива да бъде покриван чрез вземане на кредит. Излишъците се въвеждат като приход за бюджета за следващата година, а всеки непредвиден допълнителен разход, който следва да се покрие в рамките на една година, се финансира от допълнителен и/или преработен бюджет.
- Специфичност на разходите – всяка сума се отпуска с конкретна цел и за постигането на специфична задача, за да се предотврати каквато и да е неяснота на етапите на разрешаване и извършване на разходите и по този начин да се гарантира прозрачност на бюджета и изпълнение в съответствие с очакванията на бюджетния орган.
- От 1.01.1999 г. парична единица на ЕС е еврото, което е свързано с валутите на 12 от 15 държави-членки с необратимо фиксирани валутни курсове. Изчисляването на приходите за разходите на бюджета се извършва в евро.

За да може бюджетната процедура да се адаптира, имайки предвид нуждите, без да е необходима

промяна на ДЕО, между Съвета на министрите, Европейския парламент и Европейската комисия са сключени редица междуинституционални споразумения. Такива споразумения стават основа на финансовите рамки за периода 1988-1992 и 1993–1998 г. От съществено значение е и Споразумението за бюджетна дисциплина и подобряване на бюджетната процедура. От съществено значение за Бюджета на ЕО са и решенията на Европейския съвет по основни проблемия свързани с определянето на средствата за структурните фондове (Европейския съвет от Единбург), оформянето на изравнителен механизъм за приноса на Великобритания към бюджета на ЕС и др.

ПОДГОТОВКА ЗА ЧЛЕНСТВО

Достиженията на правото на Европейския съюз (asquis) в областта на финансовите и бюджетни разпоредби ефективно обхваща правилата, отнасящи се до организацията, съставянето и прилагането на Бюджета на Европейския съюз. Достиженията на правото на Европейския съюз (asquis) по тази глава се състоят от регламенти и решения (напр. Финансов Регламент, Решение за собствените ресурси), които ще бъдат пряко приложими от страните-кандидатки при присъединяването и, следователно, не изискват транспониране в тяхното национално законодателство.

Ефективното прилагане на регламентите и решенията, в бюджетната сфера трябва да бъде осигурено към деня присъединяване. Това ще зависи в голяма степен от мерките, предвидени от други глави на достиженията (asquis). Например, способността да бъдат осигурени по необходимия начин Традиционните собствени ресурси (митнически и селскостопански такси) ще зависи основно от напредъка по глави Митници и Земеделие; основата за правилно изчисляване на приноса към бюджета на Европейския съюз, основан на БВП, е предмет на Глава Статистика; приносът, основан на ДДС, зависи в голяма степен от Глава Данъчно облагане, а мерките, необходими за гарантирането на адекватна защита на финансовите интереси на Общността са предимно обхванати от главата Финансов контрол.

Въпреки, че достиженията (asquis) не налагат установен модел за организацията и работата на обществените финанси на държавите, трябва да бъдат предприети всички необходими стъпки за гарантирането на разумно финансово управление на бюджетните ресурси на Общността. Конкретните национални финансови и бюджетни мерки, необходими за гарантирането на правилното прилагане на различните разходни програми на Общността, трябва да бъдат проверени, а тяхното прилагане наблюдавано в контекста на съответните глави.

Във връзка с прилагането на системата на собствените ресурси на бюджета на ЕС България, като страна-членка на ЕС, ще отговаря за:

- Събирането и превеждането на традиционните собствени ресурси в бюджета на ЕС.
- Изчисляването на базите на ДДС и на БНП (съгласно изискванията на ESA 95).
- Плащането в бюджета на ЕС на ресурсите на база на ДДС и БНП (размерът им се определя по методология на Европейската комисия и е разход за националния бюджет).

Във връзка с тези отговорности и във връзка с прилагането на Asquis по глава 29 "Финансови и бюджетни въпроси" е необходимо към момента на присъединяването на страната да е налице необходимият административен капацитет за правилното изчисляване на вноската на държавата в бюджета на ЕС по видове източници (традиционни собствени ресурси: мита от селскостопански и

промишлени стоки от трети страни, налог върху производителите на захар; вноска на база ДДС и на база БНП), своевременното превеждането на тези средства по сметката на ЕС, акуратното и в определения срок отчитане и контрол на собствените средства. В Министерството на финансите ще се изгради технически и административен капацитет по отношение на оперативното управление на собствените средства на бюджета на ЕС, като се създаде координиращо звено, съответно оборудвано и с обучени служители, което да осигурява навременното внасяне на всички собствени средства в бюджета на Общността, тяхното отчитане, контрол и планиране. Необходимо е да се създадат ефективни инструменти за борба с измамите, свързани с митата и данъка добавена стойност. В НСИ следва да се създаде административен капацитет за прилагането на изискванията на ESA 95 при определянето на базата на Брутният национален доход (БНД) и среднопретеглената величина на ДДС .

ПРЕГОВОРИТЕ ЗА ЧЛЕНСТВО

Всички страни-кандидатки поискаха преходни условия по отношение на приноса си към Собствени ресурси на бюджета на Европейския съюз. Тези искания се основават предимно на очакванията, че макар и приносът към бюджета на Европейския съюз да е дължим непосредствено след присъединяването, често се получава времева пауза между бюджетните ангажименти на Европейския съюз в полза на нови държави-членки и реалните плащания. За Румъния и България настоящата позиция на Европейския съюз е, че е рано да бъдат определяни преходни условия по отношение на Бюджета на Европейския съюз, защото на този етап е трудно да се оцени каква ще бъде бюджетната позиция при присъединяването.

За десетте присъединяващи се към Европейския съюз през май 2004 г държави беше решено, при приключването на преговорите в Копенхаген, че новите държави-членки ще платят изцяло своя принос към Бюджета на Европейския съюз от първия ден на присъединяването. Като част от цялостния финансов пакет в тяхна полза, обаче, беше решено още и че ще бъдат платени временни бюджетни компенсации на Република Чехия, Кипър, Малта и Словения в периода 2004-2006 г с цел да се гарантира, че тези държави няма да изпитат влошаване своя нетен бюджетен баланс (т.е. разликата между това, което държавата внася в бюджета на Европейския съюз и това, което получава от него) спрямо бюджета на Европейския съюз, сравнен с положителната позиция, в която са били през 2003 г като получатели на пред-присъединителни помощи. За останалите шест присъединяващи се държави изчисленията показват, че на база общото споразумение от Копенхаген тези държави ще бъдат по-добре финансово в нетни показатели още през 2004 г в сравнение с позицията им през 2003 г. Независимо от това в Копенхаген беше решено още и да се предоставят на всичките десет присъединяващи се страни средства от специален временен паричен фонд (общо €2.4 милиарда) в периода 2004-2006 г за по-нататъшно подобряване на бюджетните им позиции.

България

Глава 29 "Финансови и бюджетни въпроси" бе отворена за преговори на 28 ноември 2001 г. Бе изпратена допълнителна информация до ЕК във връзка с приемане на новото Acquis за 2001 г. и за първото полугодие на 2002 г.

Очаква се тази главата да бъде затворена последна след приключване на преговорите по всички останали глави.

- Главата отворена: втората половина на 2001 г
- Състояние: отворена

Кипър

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Република Чехия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Естония

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Унгария

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Латвия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Литва

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Малта

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Полша

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Румъния

- Главата отворена: декември 2002 г
- Състояние: отворена

Словакия

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Словения

- Главата отворена: първата половина на 2000 г
- Състояние: Затворена декември 2002 г

Index

Chapter 1 : Обща информация.....	p. 1
Chapter 2 : Преговори за членство.....	p. 4
Съдържание.....	p. 6